

Інструкція до практичного заняття № 4

Тема: Міжособистісні та міжгрупові конфлікти

Мета: систематизувати, узагальнити знання студентів з теоретичних питань теми «Міжособистісні та міжгрупові конфлікти». Формувати вміння здобувачів фахової передвищої освіти використовувати теоретичні знання як в професійній діяльності, так і в повсякденному житті, застосовувати методіку аналізу конфліктної ситуації (МАКС) В.А. Смахова. Розвивати конфліктологічну компетентність студентів, аналітичні здібності, критичне мислення, рефлексію. Виховувати допитливість та активність до вирішення конфліктів.

Тип заняття: практичний.

Засоби навчання: інтерактивна дошка Padlet, інструкція до практичного заняття № 4, опорна схема до інструкції практичного заняття № 4, конфліктні ситуації.

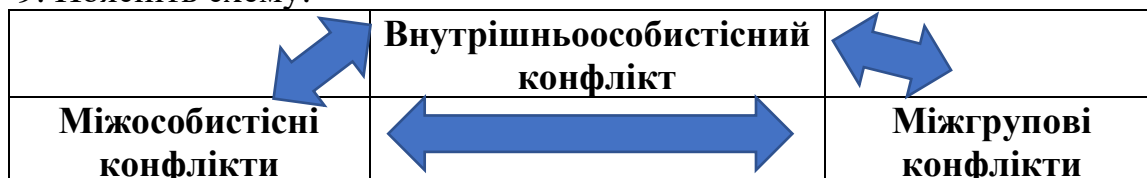
Література:

1. Долинська Л.В. Психологія конфлікту: Навч.посіб./Л.В.Долинська, Л.П.Матяш-Заяц. – К.: Каравела, 2010. – с. 102-107.
2. Дуткевич Т.В. Конфліктологія з основами психології управління: Навч.посіб./ Т.В.Дуткевич. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – с. 82-91.
3. Калаур С.М. Соціальна конфліктологія: Навч. посіб./ С.М.Калаур, З.З.Фалинська. – Тернопіль: Астон, 2010. – с.102 – 113.
4. Ложкін Г.В. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика: Навч.посіб./ Г.В.Ложкін, Н.І.Пов'якель. – К: ВД «Професіонал», 2006. – с. 122 – 154.

Хід заняття

1. Актуалізація опорних знань

1. Проаналізуйте сутність наукової категорії МОК.
2. Визначте спільні риси та особливості МОК.
3. Охарактеризуйте конструктивні та деструктивні функції МОК.
4. Надайте характеристику формам МОК.
5. Поясніть, що покладено в основу класифікації МОК.
6. Проаналізуйте причини МОК.
7. Охарактеризуйте процес управління МОК.
8. Проаналізуйте сутність та особливості МГК.
9. Поясніть схему:

2. Практична частина

А) Перевірка домашнього завдання

- аналіз виконання тестової перевірки – модульна атестація № 1.

Б) Презентація студентами проектів на тему:

«Управління міжособистісними конфліктами в організації (за фахом)»

В) практичне завдання «Аналіз міжособистісних конфліктів за методикою В.А. Сміхова МАКС»

Мета завдання: вивчення та застосування техніки спрямованої рефлексії конфліктної події, розробленої В. А. Сміховим на основі методики аналізу конфліктної ситуації (МАКС).

Вступні рекомендації

Досить вдалою методикою аналізу і вирішення конфліктів між суб'єктами є техніка спрямованої рефлексії конфліктної події, розроблена В. А. Сміховим на основі методики аналізу конфліктної ситуації (МАКС). В її основі – побудова суб'єктивної картини конфліктної ситуації.

Методика пропонує описати конфліктну подію, закінчуючи незавершені речення, які групуються в одинадцять рефлексивних планів. Кожен з них дає відображення із запропонованої точки зору, реальної поведінки, поведінки, якій надається перевага (як власної, так і опонента), можливих виходів із конфліктної ситуації, провідних мотивів конфлікту. Це своєрідний звіт про те, що в такі моменти говорить, думає, робить, почуває, прагне досягти кожен учасник конфлікту.

Згруповані в плани відповіді, кожна з яких являє собою первинний елемент, створюють більші блоки аналізу – образи та аспекти. Образ "Я" в ситуації, образ "Іншого в ситуації", образ "Я-для іншого", образ "Взаємних бажаних очікувань" та образ "Суб'єктивної детермінації того, що відбувається".

Аспекти створюються уявленням про об'єктивні обставини, що викликали конфлікт; про себе та про опонента, що відображається в параметрах поведінки; про детермінанти конфліктної взаємодії.

Своєрідність методики МАКС В. А. Сміхова полягає в тому, що в міжособистісний конфлікт включається третя сторона – значущий третій, якому довіряють обидва учасники конфлікту. Його роль близька до позиції третейського судді (арбітра).

Процедура полягає в тому, що третя сторона ставить учасникам конфлікту по черзі питання різних рефлексивних планів. Кожне з питань примушує учасників конфлікту задуматися над своїми діями, вчинками та знайти для них альтернативу. Відповідь на те чи інше питання може бути глухим кутом, або ж вимагати подальшого розмірковування. Разом з тим варіювання серії питань підводить учасників конфлікту до висновку про необхідність та доцільність поглянути на нього (конфлікт) як на проблему, яка може бути вирішена з позитивним наслідком для обох сторін.

Хід роботи

1. Опишіть конкретну ситуацію взаємодії, яку вважаєте конфліктною і яка на даний момент залишилась невирішеною.
2. Покроково виконуючи інструкцію "Техніки спрямованої рефлексії конфліктної події", проаналізуйте її. Результати роботи (покроково) зафіксуйте у вашому робочому зошиті.
3. Обговоріть в парі та опишіть в робочому зошиті встановлені образи конфліктної ситуації.

Схема аналізу конфліктної ситуації

План	Зміст плану	Приклади незакінчених речень (елементи)
1	2	3
	Короткий зміст конфліктної ситуації	Розповідь про конфліктну ситуацію, що сталася в реальному житті.
1	Моя реальна поведінка	Реально я говорив... Реально я діяв так... Реально я думав... Реально я почував... Реально я домагався...
2	Як я хотів би поводитись у подібній ситуації	Хотів би говорити... Хотів би діяти так... Хотів би думати... Хотів би почувати... Хотів би домагатися...
3	Як я повинен був поводитись у даній ситуації	Повинен був говорити... Повинен був робити... Повинен був думати... Повинен був почувати... Повинен був досягати...
4	Його реальна поведінка	Реально він говорив... Реально він діяв так... Реально він думав... Реально він почував... Реально він прагнув...
5	Як він повинен був поводитись у конфліктній ситуації	Він повинен був говорити... Він повинен був діяти... Він повинен був думати... Він повинен був почувати... Він повинен був домагатися...
6	Як він хотів би поводитись у конфліктній ситуації	Йому хотілось би говорити... Йому хотілось би діяти... Йому хотілось би думати... Йому хотілось би почувати... Йому хотілось би прагнути...
7	Яким він бачив мене в цій ситуації	Він вважає, що я говорив... Він вважає, що я робив... Він вважає, що я думав... Він вважає, що я почував... Він вважає, що я домагався...
8	Яким би він хотів бачити мене в подібній ситуації	Він вважає, що я хотів би говорити... Він вважає, що я хотів би діяти так...

		Він вважає, що я хотів би думати...
		Він вважає, що я хотів би почувати...
		Він вважає, що я хотів би домагатись...
9	Яким би він хотів бачити його в подібній ситуації	Я хотів би, щоб він говорив...
		Я хотів би, щоб він робив (діяв)...
		Я хотів би, щоб він думав...
		Я хотів би, щоб він чув...
		Я хотів би, щоб він прагнув...
10	Які причини, мета і обставини події	Я так поведився, бо моя мета...
		Я так поведився бо хотів...
		Я так поведився, бо він...
		Я так поведився, щоб він...

Обговорення результатів

1. Обговоріть результати аналізу конфліктної ситуації в парі.
2. Опишіть особливості суб'єктивної картини ситуації.
3. Що нового дізналися ви в результаті такого обговорення?

3. Рефлексія та підведення підсумків заняття – бліц – опитування студентів.

- **Що нового Ви дізналися на практичному занятті?**

Завдання: оцініть інформацію, свої знання, вміння та навички, здобуті Вами під час практичного заняття за рівнем важливості для Вас для професійної підготовки та особистісного розвитку. Для формування відповіді скористайтеся табличкою.

Рефлексія практичного заняття

Кошик для сміття

Валіза

непотрібна інформація	Інформація, знання, вміння і навички, які я можу використовувати зараз	знання, вміння та навички, які важливі у майбутньому

4. **Оцінювання знань та умінь здобувачів фахової передвищої освіти.**
5. **Домашнє завдання:** за алгоритмом В. А. Смехова проаналізувати конфліктну ситуацію та записати в зошит.